

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Udrag fra Seks komedier

Citation: Holberg, Ludvig: "Seks komedier", i Holberg, Ludvig: *Seks komedier*, udg. af Jens Kr. Andersen, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1994, s. 522.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-holberg14val-shoot-idm139796475073824/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Seks komedier

striden med Apollon som deltager har T. intet at gøre med; A. blev udfordret hertil af satyren Marsyas, der spillede fløjte (ligesom skovguden Pan); dommer var her kong Midas (i en anden version: bjergguden Tmolos), som A. gav ascelører, da han domte til fordel for Marsyas (i den anden version: da han roste Pans spil). Midas' historie findes hos den rom. digter Ovid i hans mytologiske digtkreds *Metamorphoses* (da.: *Forvandlinger*, 2 f.v.t. – 9 e.v.t.), 11. sang, 146–170. – *Lægekunstens (...) Apollonius*: A. (3. årh.), gr. episk digter, som her forveksles med Apollon, gud for lægekunst og musik i gr. myt. – *Ober-Førster*: ty.-da.: skovrider, kaldes her således af Ulysses, fordi han var naturens, især skovens gud. – *kunstigt*: dygtigst. – *Cithara*: strenginstrument; Apollons (se n.t.s. 167 ovenf.) instrument var lyren. – *Doctor Medicinae*: lat.: dr. med., doktor i lægevidenskab, se n.t.s. 167 ovenf. – *besvægede*: besværede, klagede. – *Jupiterem*: lat.: Jupiter, Zeus (bøjet i lat. akkusativ, fordi »hos« styrer akk. på lat.); se n.t.s. 167 ovenf. – *udfoedre*: befale at komme ud. – *Geistene*: ånderne. – *von des (...) Wohnungen*: ty.: fra helvedesguden Plutarks boliger; ny forveksling af Plutark og Pluton, jvt. n.t.s. 397 ovenf.; i *Odysseon* (11. sang) gæster Odysseus Teiresias i dødsriget og bliver spået af ham.

- 168 *tilkommende Tings Videnskab*: kendskab til fremtiden. – *Nestorius*: forveksling af N. (ca. 400), gr. kirkefader, hvis lære fordømtes som kætteri, med Nestor, den ældste og viiseste blandt de gr. helte på toget mod Troja. – *Glas-Himmelen (...) Jorden*: efter antikke forbi- leder opererede den før-copernicanske kosmologi (beskrivelse af universet) med Jorden som hvilende midtpunkt, over hvilket der hvævede sig et varierende antal »himles el. sfærer, hver forbeholdt ét himmellege, der var fikseret på indersiden af den kugleskal, som dannede grænsen ml. to sfærer. – *u-besværet*: ubesværet, uden fortrydelse. – *løbe med Lånstangen*: er til grin (L. betyder: kosterkaff uden kost).
- 169 *Troja (...) Chilian (...) blir opoffret*: denne profeti er sammenblandet af flere fortællinger i gr. myt. En spådom, Teiresias meddelte Thebens bystyre under »de syvs« angreb, gik ud på, at en fornem persons frivillige død var betingelsen for sejr. Den af grækerne fangne spåmand genkalder derimod beretningen om Priamos' søn Helenos, der efter at være faldet i grækernes hænder spåede dem sejren over trojanerne og rådgav dem. Helenos' historie findes i Sofokles' tragedie *Filoktet*, opf. 409 f.v.t., v. 604–621.
- 170 *angennemere*: behageligere. – *Christen Blod*: anakronisme. – *Nabodonosor*: Chilian konstruerer på stikende fod et eksotisk navn og benytter så den ældre og opr. form af navnet på den babyloniske konge Nebukadnezar (se n.t.s. 145).